

Lægerne i Hesselager

Fnat behandlingsvejledning + FAQ

Praktisk information

Du har modtaget denne information om behandling af fnat. Læs den grundigt og følg den nøje. Fnat er træls, så nu skal det behandles i bund.

Du skal behandles med én eller flere af følgende præparater (afhængigt af din situation):

- Nix:
- Tenutex:
- Svovlvaseline:
- Stromectol:

Du kan læse om alle behandlingsmuligheder hér. - Og nok konstatere at ingen behandling er nem. Vi har hentet information fra Sundhedsstyrelsen, Lægemiddelstyrelsen, Hudafdelingen OUH, Institut for Rationel Farmakoterapi, Region Sjællands vejledning, Specialdyrlæge AniCura Odense (vejledning fra Lægehuset i Ferritslev)..

Apotek:

- Kontakt dit lokale apotek for at høre om de har medicinen på lager. Ring først, så du ikke kører forgæves.
- HUSK udleveringstilladelse til apoteket - Vi søger tilskud - Gem din kvittering.

Husk: Det er ingen skam at have fnat

Hold ud - Det koster en del energi, men i sidste ende kommer I af med de små bæster

God kamp

Læger og personale i Lægerne i Hesselager

Hvad er fnat

Fnat er små mider, der giver intens kløe og kan ses under mikroskop. Den befrugtede hunnide graver gange i det øverste hudlag, hvor den lægger 2-3 æg dagligt. Æggene udvikles til larver og til fuldt udviklede mider i løbet af ca. 7-14 dage.

Fnatmider lever i 4-6 uger.

Lægerne i Hesselager

Fnat behandlingsvejledning + FAQ

Hvordan får man fnat

Smitte med fnatmider

Fnat er en ufarlig sygdom, der skyldes smitte med fnatmider, som overføres mellem mennesker ved længerevarende tæt hudkontakt. Miden kan i sjældne tilfælde smitte via genstande fx håndklæder, sengetøj, tøj, sko, hovedtelefoner og stofmøbler. Alle kan blive smittet med fnat, og smitte skyldes ikke mangelfuld personlig hygiejne.

Skorpefnat

Hos patienter med nedsat immunitet kan fnat have form som skorpefnat med mange mider. Skorpefnat smitter ved mindste berøring og også ved at dele seng og tøj.

Symptomer på fnat

Kløe

Fnat viser sig ved intens hudkløe, der forværres ved sengetid. Kløen starter som regel 2- 6 uger efter man er blevet smittet. Hos personer, som tidligere har været smittet, kan kløen starte allerede 1-3 dage efter smitte.

Udslæt

Hudsymptomer ved smitte med fnat viser sig som udslæt med små vabler. Udslættet ses især i den tynde hud mellem fingrene og på fingre, ved håndled, albuer, bryst og i skridtet. På grund af den kraftige kløe kommer der ofte kradsningsmærker på huden.

Har man mistanke om, at man har fået fnat, bør man kontakte egen læge. Der bør altid stilles en sikker diagnose, enten ved at man finder og identificerer en levende mide, eller ved at man finder en såkaldt fnatmide gang, da dette er et unikt tegn på fnat.

Patienten anses for at være fri for fnat, hvis der en uge efter endt behandling ikke længere er nogle aktive læsioner. Det er dog svært at skelne mellem nye elementer pga. kløe eller fnat.

Diagnose og smitteopsporing

Tætte kontakter skal ikke undersøges af læge, med mindre de har symptomer på fnat, men bør behandles samtidigt for at undgå ny smitte.

Ved tætte kontakter forstås personer, som den pågældende enten har haft længerevarende hudkontakt med (fx holdt i hånd, flettet fingre med, givet massage eller haft seksuel kontakt med), eller som pågældende har delt seng, håndklæde, tøj og sko med på skolen eller hjemme hos familien. Eksempler på tætte kontakter kan være familiemedlemmer, værelseskammerater, personale på skolen, nære venner, seksualpartnere og kærester.

I forbindelse med smitteopsporingen er åbenhed vigtigt, Man bør give relevant information om sygdommen samt søge at undgå evt. stigmatisering ved det at have fnat. Det er vigtigt at informere alle de personer, man er- eller har været i tæt kontakt med, så de også kan blive behandlet.

Sygemelding

Der er som udgangspunkt ikke rationale for fraværsmelding pga. smitterisiko.

Sundhedspersonale med konstateret fnat bør dog ikke deltage i direkte pleje- og behandlingsopgaver før 8-12 timer efter 1. påsmøring med middel mod fnat. Børn kan komme i institution 10-12 timer efter iværksat behandling.

Lægerne i Hesselager

Fnat behandlingsvejledning + FAQ

Husk det er ingen skam at have fnat

Hvor længe varer kløen

Selv om fnatmider er udryddet ved behandlingen, er det helt almindeligt, at kløen fortsætter i 2-6 uger efter endt behandling.

Hvis kløen er meget generende kan man smøre med binyrebarkhormon i en kort periode og/eller anvende antihistamin.

Hvad gør jeg, hvis jeg tror, jeg har fået bivirkninger af behandlingen

Stort set det samme som ovenfor. Oftest vil alm fed creme hjælpe. Alternativt hjælper binyrebarkhormon creme mod udslættet/kløen og antihistaminer dæmper kløen.

Hvis der er kommet et gulligt skær på udslættet kan der være en bakterieinfektion oven i. Vask da med medicinsk sæbe (hibiscrub el mediscrub) og smør ind i fed creme, for at dæmpe kløen. Evt kontakt egen læge for en vurdering og evt yderligere behandling.

Rengøring

Rengøring

Ud over medicin kræver fnat en grundig sanering af omgivelserne. Det er ikke nemt, men nødvendigt.

- Rengøring starter næste morgen efter behandlingen:
 - Tøj (inkl. handsker, hue, halstørklæde, sko), sengetøj, dyner, puder, rulle madrasser, håndklæder, bamser, løse tæpper osv. skal vaskes ved 60 grader i min. 10 minutter eller isoleres i en uge. Det gælder alt man har haft kontakt med i ugen op til behandlingen. OUH anbefaler isolation af tingene op til 1 uge. Vi kender ikke helt effekten af dybfryser i 1 døgn.
 - Stofmøbler skal støvsuges og henstå i en uge eller dækkes med plastik og huset skal gøres grundigt rent. Bilsæder (inkl. autostole) støvsuges grundigt og dækkes evt. til med plastik.
 - Tøj, håndklæder, sengelinned, viskestykker og karklude vaskes ved minimum 60 grader.
 - Støvsug senge og møbler med betræk/polstring/læder, og rengør hjemmet med almindelige rengøringsmidler.
 - Husk overtøj, tæpper, puder mm.
 - Miden vil oftest dø efter 2-4 døgn uden kontakt med hud.
 - I familier kan det være svært at afgøre, hvem og hvor mange der skal behandles. Hos nogle med delt bopæl kan sanering af hjemmet være eneste behandling, hos andre må begge familier behandles.
- **Hvad skal jeg mere gøre**
 - Del ikke tøj, sko, håndklæder, viskestykker, karklude og seng med andre.
- **Husdyr:**
 - Dyr lægerne ser ikke smitte mellem mennesker og dyr fordi de er værtsspecifikke. De forskellige racer har forskellige mider. Rengør dyrets opholdsted (kurv, tæpper

Lægerne i Hesselager

Fnat behandlingsvejledning + FAQ

etc). Hvis der er tegn på længerevarende kløe hos dyret kontaktes dyrlægen for en konsultation.

Forskellige behandlingsmetoder

Medicin

I Danmark fås der få lægemidler til behandling af fnat. Indtil dec. 2019 har de praktiserende læger kunne udskrive Nix som eneste medicin mod fnat. De øvrige midler kunne kun udskrives via hudlæger. Men nu har danske speciallæger i almen medicin (praktiserende læger) fået særlig tilladelse fra sundhedsstyrelsen, så nu kan vi også udskrive Tenutex creme, svovlvaseline og Stromectol/Scabioral tabletter (samme indholdsstof).

Behandling med Nix-creme

Behandling med NIX creme:

Behandlingen gennemføres bedst om aftenen med bad næste morgen. Cremen skal sidde på 10-12 timer.

- **Om aftenen:**
 - Du skal gå i bad, vask evt omhyggeligt med engangsvaskeklud. Ofte kan miderne fanges med pincet, hvis det er et område med mange mider. Fx hænder og fødder.
 - Klip neglene korte, så huden under neglene kan smøres med creme.
 - Smør derefter cremen på tør hud.
 - Cremen skal smøres omhyggeligt på hele kroppen også ansigt og hårbund så vidt muligt. Pas dog på ikke at behandle huden omkring øjne og mund.
 - Vær særlig omhyggelig ved fingre, tæer, under arme, i navle og kønsdelene.
- **Vejledende dosering:**
 - Børn < 5 år: ca ½ tube
 - Børn: ca 6-12 år: 1 tube
 - Børn > 12 år + voksne: 1-2 tuber
- **Cremen skal sidde på i 10-12 timer.**
- Når du vasker hænder i løbet af de 10-12 timer, skal du smøre hænderne med Nix-creme igen.
- **HUSK:** Gentages om 1 uge

Alle nære kontakter skal behandles samtidig for at undgå at smitte hinanden

- **Næste morgen:**
 - Følg rengøringsvejledningen nøje

Behandlingen skal gentages efter 1 uge

Bivirkninger

I sjældne tilfælde kan cremen give eksem. Den kan behandles med binyrebarkhormoncreme fra din læge og evt kløe med antihistamin. Der kan være bivirkninger i form af hududslæt og nældefeber. Huden kan blive tør, du kan med fordel pleje huden med en fed fugtighedscreme.

Graviditet og amning

Lægerne i Hesselager

Fnat behandlingsvejledning + FAQ

Du må gerne blive gravid og amme, mens du behandles med Nix-creme.

Behandling med Tenutex

Behandling med Tenutex creme:

Behandlingen gennemføres bedst om aftenen med bad næste aften. Cremen skal sidde på i 24 timer.

Om aftenen:

- Du skal gå i bad, vask evt omhyggeligt med engangsvaskeklud. Ofte kan miderne fanges med pincet, hvis det er et område med mange mider. Fx hænder og fødder.
- Klip neglene korte, så huden under neglene kan smøres med creme.
- Smør derefter cremen på tør hud.
- Cremen skal smøres omhyggeligt på hele kroppen også ansigt og hårbund så vidt muligt.
- Vær særlig omhyggelig ved fingre, tæer, under arme, i navle og kønsdelene.
- En tube Tenutex rækker til ca 2 behandlinger af en voksen person.
- **Cremen skal sidde på i 24 timer**
- Når du vasker hænder i løbet af de 24 timer, skal du smøre hænderne med Tenutex igen.
- OBS: Kan misfarve tøj og blond hår (gulligt)

Alle nære kontakter skal behandles samtidig for at undgå at smitte hinanden

Næste dag:

- Følg rengøringsvejledningen nøje

Behandlingen skal gentages efter 1 uge

Bivirkninger

I sjældne tilfælde kan cremen give eksem. Den kan behandles med binyrebarkhormoncreme fra din læge og evt kløe med antihistamin. Der kan være bivirkninger i form af hududslæt og nældefeber. Huden kan blive tør, du kan med fordel pleje huden med en fed fugtighedscreme.

Graviditet og amning

Du må gerne blive gravid, mens du behandles med Tenutex.

Vi har ingen erfaring med amning.

Behandling med svovlvaseline 10 %

Behandling med Svovlvaseline:

Behandlingen skal gentages 3 dage i træk

Om aftenen:

Lægerne i Hesselager

Fnat behandlingsvejledning + FAQ

- Du skal gå i bad, vask evt omhyggeligt med engangsvaskeklud. Ofte kan miderne fanges med pincet, hvis det er et område med mange mider. Fx hænder og fødder.
- Klip neglene korte, så huden under neglene kan smøres med salven.
- Smør derefter salven på tør hud.
- Salven skal smøres omhyggeligt på hele kroppen også ansigt og hårbund så vidt muligt. Pas dog på ikke at behandle huden omkring øjne og mund.
- Vær særlig omhyggelig ved fingre, tæer, under arme, i navle og kønsdelene.
- **Salven skal sidde på i 24 timer**
Når du vasker hænder i løbet af de 24 timer, skal du smøre hænderne med Svovlvaseline igen.

Alle nære kontakter skal behandles samtidig for at undgå at smitte hinanden

Næste dag:

- Rengøring jvf vejledningen. Følg den nøje

Behandlingen skal gentages 3 dage i træk

Bivirkninger

I sjældne tilfælde kan salven give eksem. Den kan behandles med binyrebarkhormoncreme fra din læge og evt kløe med antihistamin. Der kan være bivirkninger i form af hududslæt og nældefeber. Huden kan blive tør, du kan med fordel pleje huden med en fed fugtighedscreme.

Graviditet og amning

Du må gerne blive gravid og amme, mens du behandles med Svovlvaseline.

Behandling med Stromectol

Stromectol er en tabletbehandling der gives i nogle tilfælde. Oftest sammen med ovenstående hudbehandlinger.

Du skal tage _____ tabletter på én gang i dag og igen om 1 uge
Øvrige medlemmer af familien behandles med: _____

- Stromectol skal sluges hele med et glas vand. Du bør ikke spise i to timer før og i to timer efter du har taget tabletterne.
- Tabletterne er på 3 mg og lægen regner ud hvor mange mg den enkelte person skal have. (200 mikrogram pr. kg legemsvægt pr. behandling).
- Vi anbefaler du tager tabletterne til aften og tidligst 12 timer efter at du har taget tabletterne påbegyndes vask og rengøring af hjemmet.
- ALLE tætte relationer (husstand, kæresten, værelseskammerat og lignende) skal behandles SAMTIDIGT også selvom personen ikke har symptomer.
- Det er lægen der skønner hvilken behandling de øvrige medlemmer af husstanden skal have.

Behandlingen skal gentages efter 1 uge

Lægerne i Hesselager

Fnat behandlingsvejledning + FAQ

Bivirkninger

Bivirkninger er sjældne. Der kan forekomme let hovedpine.

Graviditet og amning

Vi har ingen erfaring med graviditet. Tal med din læge, hvis du i behandlingsperioden finder ud af, at du er gravid.

Stromectol optages i modermælk. Derfor bør du ikke amme.

Tal med din læge om det, hvis du ammer i behandlingsperioden.